

דעת תורתנו הקדושה (גליון ב')

בס"ד

מדרש רבה, פרשת קרח, סימן ח': כל הדברים האלו פיים משה לקרח, ואין את מוצא שהשיבו דבר, לפי שהיה פקח ברשעו, אמר אם אני משיבו, יודע אני בו שהוא חכם גדול, ועכשיו יקפחני בדבריו, ואני מתרצה לו בעל כרחי, מוטב שלא אזקק לו, ע"כ.

רא"ש מס' ב"מ פרק א"נ אות מ"ה, והובא בטור סימן י"ד: בכי האי גוונא שיש פתחון פה לחשוד הדיין, צריך להודיעו טעם הדין, משום והייתם נקיים מה' ומישראל, ע"כ.

חת"ס, קובץ תשובות, סימן ס"ח: על כרחך צריך אני להודיעו מאיזו טעם אני פוסק וכו', כדי שאם יבדוק אחרי וימצא טעות, שאחזור ואומר, דברים שאמרת לפניכם טעות הי' בידי, כי כל אדם עלול לטעות, וע"כ מהוייב אני להודיע טעמי ונימוקי וכו', אם טעיתי על כרחי לחזור בי, ע"כ.

נודב"י תניינא חו"מ סי' א': ע"ד שאלתו אם הדיין צריך להודיע מאיזה טעם דן וכו', וא"כ הדבר פשוט שצריך הדיין או הרב ליתן כתוב וחתום, ולא חשוד אצלי שום רב שימנע מלעשות כן, אם לא שיודע באמת שלא דן בצדק, או בזדון או בשגגה, וגם לכו ובוש מלהודות על האמת שטעה, ע"כ.

תשובה מהגאון בעל נודב"י, בספר אור הישר סימן ל': ועתה אשא מול חכמי פ"פ פני, ואתם אדברה ואשאלה מאתם מענה לשון, יפתח שפתם, שפתי פרח ושושן, ויודיעינו על מה אסרו העלובה קשת רוח אסרוה חבלי העיגון ויכול על מגן זה' צבאות על חכמי ישראל יגן שלא יהי' ח"ו מחלוקת בין החכמים, כי לא נעשה כזה מימות עולמים, ואפילו סנהדרי גדולה אשר בלשכת הגזית טעמם ונימוקם לא היו מעלימים, ואם מצינו י"ב חודש שלא הי' הטעם מפורסם היינו בגזירה חדשה שגזרו מדעתם ולא מדין תורה כי היכי דלא לזלזלו, אבל מה שהורו עפ"י התורה, אין מקום להסתיר עצה במחשכים, ולמה לכם כל זה, הלא טוב להסתיר מכם עקשת פה ולזות שפתים, ואין זה לכם כלל לשום העדר כבוד, ע"כ.

נודב"י תניינא אהע"ז סימן ק"ה: לכן כתבתי וכו', בגזירה על האשה המגורשת, שלא תנשא לאיש, עד שהמסדר, ישלח דבריו לפני גדולי הדור, לברר כל דבר בטעמו, ע"כ.

שמן רוקח, תליתאי אהע"ז סימן ב': הנה בלי ספק, נמצאים בקהלתו הרמה ובמדינה,

דעת תורתנו הקדושה (גליון ב')

בס"ד

אנשי אמת, יראי ה', וחושבי שמו יתברך, עליהם הדבר מוטל, לפרסם ברכים, שלא יסמכו על הוראת המסדר הזה בשום ענין, עד אשר יציע דבריו לפני גדולי זמנינו, מה ראה על ככה, לענות את הר"ר מענדל, ולכופו על הגירושין, וגם בניהון וכו', יברר את טעמו, ע"כ.

שו"ת ר' יעקב מליסא, מהגאון בעל חוות דעת, סימן נ"ב: בדבר הגט מבני ששאלתי מכבודו, לא כתב שום תשובה, והתשובה מדינא ניתן לכתוב לכל אדם אף לאינם ראויים, וחוששני לו מחטאת ועון, ע"כ.

סימן נ"ג: אך בעוה"ר עיני הדור, אע"פ שרואין קלקולים הנוגעים בנפש, שותקין ומבקשין היתר על איסור מפורש, והביא היתר לא ידעתי מאיזה, וצוה לסתום הדברים, ובכ"ת הדבר תלוי לצוות להראות ההיתר, כי התורה בפומבי ניתנה, (שבת פ"ו:), ולא מראש בסתר דברתי, תורה, ע"כ.

נאות דשא סוס"י ל"ג: מכל הלין טעמי הסכמנו ליתן הגט, והגם כי הדין פשוט בעיני, ולא היה מן הצורך להאריך בו כל כך, רק מחמת שמורה אחד היה מפקפק, לבלתי ליתן הגט ההוא, הוצרכתי לבאר בזה כל חלקי הסותר, ולהראות שאין כאן בית מיחוש, ע"כ.

עין התכלת הקדמה: שאין זה דרך התורה כלל לבוא בהחבא, אלא כל מי שיודע לשוב בדבר הלכה, מוכרח לחוות דעתו בגלוי, ולא יטימנו בחבו וכו', אדרבה מי שיש לו לטעון מוכרח וחובה עליו לגלות ולהתווכח, להוציא הדין לאמיתו, ע"כ.

שו"ת רבינו חיים כהן אהע"ז סוס"י ב': לא מצאתי היתר להשיא וכו', ומי שאומר שיש לו היתר, יודיע דרכיו כמו שהעליתי אני דעתי על הכתב, נגד מלכים ולא אבוש, ולמה המתיר בוש וירא לגשת, ואם ייטיבו דבריו, עלי להודות וללמוד מכל אדם, כי לא הביישן למד, וחלילה לי לעקש, ולא להודות על האמת, כי האמת והשלום אהבו, ע"כ.

בספר משפטים ישרים ח"א סי' רפ"ד: דיין שמקשים על דבריו מדברי פוסקים, ואינו חושש להקושיא, רק שאומר כך נראה לי, הרי זה דיין שקר, ודבריו אינם מעלין ולא מורידין, ובסוד הדיינים ובמניינם לא יבא, וכמאן דליתיה דמי, ויתקיים הדין ביושבים לפני ה' ומודים על האמת, ע"כ.